

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep

0033 OSLO

Deres ref.: 18/1415

Vår ref.: TS

Vår dato: 05.12.2018

Høring - Direktiv 2018/844/EU om endring av bygningsenergidirektivet Innspill fra Nelfo

Nelfo viser til høringsbrev datert 5. september 2018 og ønsker med dette å gi våre synspunkter til direktiv 2018/844/EU om endring i bygningsenergidirektivet av 30. mai 2018, med henblikk på forberedelse av saken i EØS-komiteen. Vi er av den oppfatning at direktivet må innlemmes i EØS-avtalen, for deretter integreres i norske lover og forskrifter.

Det reviderte direktivet bygger på samme struktur og innhold som det opprinnelige direktivet fra 2002 og den påfølgende revisjonen i 2010. Kravene er imidlertid skjerpet på en rekke områder, og supplert med nye elementer. Nelfo er generelt positive til direktivets innhold, og vi håper på en snarlig innlemmelse av direktivet i EØS-avtalen.

I det nedenstående gir vi noen utdypende innspill til noen konkrete forhold i direktivet som vi mener krever nasjonale forberedelser og tilpasninger.

Strategi for rehabilitering av bygninger bør ta utgangspunkt i mål om 10 TWh energieffektivisering

Energieffektiviseringsdirektivet fra 2012 inneholder krav om etablering av en nasjonal strategi for rehabilitering av bygninger. Dette kravet legges nå inn i det reviderte bygningsenergidirektivet.

Nelfo har lenge etterlyst en målrettet nasjonal plan for energieffektivisering av bygninger, og vi ser således frem til at direktivets bestemmelser om dette vil bli norsk lov. Vi minner om at Stortinget har vedtatt et mål om 10 TWh energisparing i eksisterende bygningsmasse innen 2030. Nelfo mener det vil være hensiktsmessig å legge dette målet til grunn for utarbeidelsen av en nasjonal strategi for energieffektivisering og rehabilitering.

Direktivet krever økt fokus på energieffektive tekniske installasjoner og lokal energiproduksjon

2018-revisjonen av direktivet bygger videre på utviklingen i 2010-revisjonen, der de tekniske installasjonene vektlegges i stadig større grad. Samtidig utvides definisjonen av tekniske bygningssystemer ved at den inkluderer bygningsautomasjon og elektrisitetsproduksjon. Nelfo mener dette er en fornuftig utvikling. Dersom målet er å oppnå en kostnadseffektiv økning i

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

bygningers energiytelse, vil det være klokt å søke en optimal kombinasjon av passive energitiltak (tiltak på klimaskjerm), aktive tiltak for effektiv energibruk (energieffektive anlegg og effektiv energiforvaltning), samt lokal energiproduksjon.

Ifølge det reviderte direktivet vil Kommissjonen etablere en metode for å vurdere bygningers «smartheit». Det skal etableres en smart-indikator som viser hvorvidt bygningens har energifleksibilitet og evne til å tilpasse energibruk til ulike lastsituasjoner i nettet, samt forbrukernes behov. Nelfo er positive til utformingen av en slik indikator, og vi mener denne med fordel kan legges inn i bygningens energiattest.

Det økte fokuset på tekniske installasjoner kommer også til syne gjennom krav til byggautomasjon og krav til selvregulerende utstyr for temperatur. Videre skal energiytelsen i alle nye eller oppgraderte tekniske installasjoner vurderes og dokumenteres. Skal vi optimalisere energiytelsen i fremtidens bygg, krever det også at vi gir energieffektive tekniske installasjoner større betydning ved fastsettelsen av minstekrav for energiytelse. Det forutsetter utvikling av en ny nasjonal metode for beregning av bygningers energiytelse, der de tekniske installasjonene i større grad påvirker beregningene. Nelfo anbefaler at det arbeidet iverksettes så raskt som mulig, fortrinnsvis i regi av Standard Norge og i form av en revisjon av NS 3031.

Direktivet krever en ny nasjonal beregningsstandard for energiytelse

Ifølge det reviderte direktivet skal minimumskrav til energiytelse fastsettes på bakgrunn av en nasjonal beregningsmetode. Ifølge endringsdirektivets annex 1 skal metoden baseres på nasjonale vedlegg til ISO 52000-1, 52003-1, 52010-1, 52016-1 og 52018-1. Norge har i dag ingen offisiell nasjonal metode for beregning av bygningers energiytelse, og vi har heller ikke nasjonale vedlegg til de europeiske standardene.

Norges tidligere nasjonale beregningsstandard NS 3031 ble trukket tilbake den 1. februar 2018, fordi den er i konflikt med europeiske standarder. NS 3031 må altså uansett revideres for å tilpasses NS-EN ISO 52000-1 og andre europeiske standarder for beregning av bygningers energiytelse.

Nelfo mener det er viktig at Norge så raskt som mulig får på plass en ny beregningsstandard for bygningers energiytelse. Det er også behov for å utarbeide nasjonale vedlegg til de europeiske standardene nevnt over. Disse vedleggene inneholder en rekke viktige forutsetninger for beregning av bygningers energiytelse, herunder primærenergifaktorer.

Utfordringer med - og løsningen på - beregning av primærenergi

Ifølge det reviderte direktivet skal energiytelsen i bygninger uttrykkes i primærenergi, både når det gjelder fastsettelse av nasjonale energikrav og ved utforming av energiattester for bygg. Hensikten med primærenergiberegninger er å skape incentiver til utvikling av en mer effektiv verdikjede i energiforsyningen. Dessverre fungerer ikke denne type indirekte regulering i praksis, fordi den straffer alle former for energiproduksjon likt (også de som er energieffektive, fornybare og klimavennlige). Indirekte regulering av miljøkonsekvenser bryter med forurenserbetaler-prinsippet, som norsk energi- og klimapolitikk bygger på. Nelfo er derfor svært kritiske til bruk av primærenergibehov som måleindikator.

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

En beregning av primærenergibehov gjøres ved bruk av en vektingsfaktor for primærenergi. Det finnes ingen objektive metoder eller forutsetninger som kan legges til grunn for beregning av primærenergifaktorer. Erfaringsmessig fører bruk av slike vektingsfaktorer til at den reelle energiytelsen til bygningen blir maskert bak politiske preferanser om konkrete energivarer. Det hemmer konkurransen i energimarkedene og øker samfunnets samlede energikostnader.

Nelfo mener at den eneste sluttbrukerrelevante vektingsfaktoren for energi er energipris. Andre former for vekting bør unngås. Det reviderte direktivet gir heldigvis stor nasjonal frihet i fastsettelsen av primærenergifaktorer for ulike energivarer. OED kan med dette nøytralisere de negative konsekvensene ved primærenergivekting ved å fastsette en primærenergifaktor lik 1 for alle energivarer.

Et viktig skritt for elektrifisering av transport

I forbindelse med behandlingen av energimeldingen vedtok Stortinget at alle nye personbiler skal være nullutslippsalternativer i 2025. Trolig vil det i hovedsak være elbiler som vil erstatte dagens bensin- og dieslbiler. En av de største praktiske barrierene for å gå til anskaffelse av elbiler er manglende tilgang til lademuligheter, enten hjemme eller på arbeidsplassen.

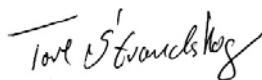
Tilrettelegging for lading av elbil i garasjer og biloppstillingsplasser er svært kostbart dersom det ikke er lagt opp elektriske føringer tilpasset dette formålet. Kostnadene for å legge opp elektriske føringer fra sikringssskap til parkeringsplasser vil ofte utgjøre opp mot 80 % av totalkostnaden for etablering av ladestasjoner i eksisterende bygg.

Det reviderte direktivet inneholder bestemmelser som vil sikre en enklere og mer kostnads-effektiv etablering av ladepunkter i fremtidens bygg. For Yrkesbygg stilles blant annet krav til etablering av ledningsrør for lading på hver femte p-plass. For boliger skal det etableres ledningsrør for lading på alle p-plasser.

Det å sikre at alle bygninger som bygges eller rehabiliteres gjøres «ladeklare» ved å etablere føringer for ladeinfrastruktur, vil gi store kostnadsbesparelser i fremtiden. Vi er meget positive til at det har kommet krav om dette i revisjonen av bygningsenergidirektivet, og vi anbefaler at tilsvarende krav etableres i Norge så raskt som mulig – helt uavhengig av arbeidet med direktivet i EØS-prosessen.

Vennlig hilsen

Nelfo

Tore Strandskog
Direktør næringspolitikk

NELFO - EN LANDSFORENING I NHO

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
968 908 383
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no

ISO - INSTALLATØRENS SERVICE- OG OPPLYSNINGSKONTOR

Postadresse
Postboks 5467 Majorstuen
NO-0305 Oslo, Norway
Adresse
Fridtjof Nansens vei 17
Oslo, Norway

Org.nr
971 033 517 MVA
Telefon
+47 23 08 77 00

E-post
iso@nelfo.no
Internett
www.nelfo.no